

Yaşı neredeyse altmışa, ruhu bıkkınlık mı, bıkamamanın telaşı mı her ne ise ona varmasına rağmen tuhaf bir heyecan duydu birden. Zaten bunu, bu birden saran tuhaf heyecanı zaman zaman duyar, yaşından, evinden, her şeyinden bir an kopar, yüreği çarpa çarpa hızla dönerdi. Neydi bu kim bilir? Kendini sahte bir ortamda ve yaşamda imiş gibi duyduğu o tuhaf duygu ile mutfağa yöneldi. Hep bu gazetelerin, televizyonların yüzündendi. Eskiden böyle bir duygunun ve korkunun farkında bile değilken antika, gravür, efemera, taş plak ve pul meraklıları O'nu bulunduğu bu köşede sıkıştırır, sıkıntıya sokup utandırır olmuştu. Eline bir fincan kahve alıp da ağız tadıyla içemiyor, birisini taklit ettiği zannına kapılıyordu. Eskiden kendi hayatı diye bildiği şeyler, en yapay haliyle sadece televizyon ve gazetede yer alıp, ona bakanlar da kendisini televizyondaki bilmem kime benzetince benzeyen mi, benzetilen mi olduğunu şaşırıyor sanki biraz kendisi de o gördüklerinden bir şeylerle eline, fincana bakışına ilaveler yapıyordu. Bunu fark ettiği vakit kahve de, öğle üstü de, koltuk da kabarıyor kendi sönüyordu. Huzuru, dirliği kaçmıştı sanki.

Bugün güzel başlamıştı. Sabahleyin kendini neşelendire neşelendire işe koyulmuştu. Müziği açmış, basit şarkılar dinlemiş “Ne olacak, herkes neyse ben de oyum. Anam turp babam şalgam, kendim gülbeşeker mi oldum?” demişti. Şarkıların hafifliği düşüncelerini de hafifletmiş, hayatı gözünde kolaylaştırmıştı. Birkaç basit formül geçivermişti aklından. Daha önce nelerin onu sıktığını şaşırarak hatırlamıştı. İşte aslında bu kadardı; her şeyi zorlaştıran, kedere boğan, karıştıran kendisiydi. Şarkıdaki gibi, tüy gibi olmak varsa, hafifledikçe de herkesin, her şeyin üzerine rahatça konabilmek, hem de kimseyi rahatsız etmeden. Bunalıp sıkıldığı şeylerin hiçbiri bu özelliklerinden haberdar değildi belki de. Ama huyu başına belaydı. Başkaları her şeylerini nasıl da

koz haline getiriveriyorlardı. O adamı hatırladı; dev gövdesi ile masaya kurulmuş, kulağında kocaman koyu renk işitme cihazı “Ne diyorsun, ne, ne, bağır, yüksek sesle, görmüyor musun kulağım sağır,” diye bas bas bağıyor, milleti tir tir titretiyordu. Başkasına hayatı zindan edecek kordonu, cihazları vs. ile milleti boğuyor, sıkılan, kaçıp gitmek isteyen başkaları oluyordu. Bir rahmetli Vesile Hanım vardı bildiği kendi gibi. Hepi topu balık eti bir kadındı ama ömrünce etinden budundan utanmış, hiç toplu taşım aracına binmemiş, sinemaya gitmemiş, fazladan kapladığı yere dikkat çekilir, yan gözle şöyle bir tartılıverir diye filmleri gidenlerden dinlemiş, her yere yürümüştü. Çakır’a göre Vesile Hanım edebiyetle de, marazi hassasiyeti ile de, akılsızlığı ile de, vazgeçiş ile de gördüğü, bildiği tek ideal insandı. O da kendi gibi gözünü bir tartı olmaktan başka bir şey için kullanmamış, kendini ne vakit tartsa hafif ve kusurlu bulmuştu. Vesile Hanım, kendini bunca kusurlu buluşları ile kusursuz bulunacak mıydı acaba gittiği yerde? Kim bilir, sorulamaz ki, herkes kendi nasılsa o halin benzerini affediyor, anlıyor, şöyle kaldırıp yüksekçe bir yere yerleştiriyordu. Kitap, kılavuz vs. kimin elindeyse onun sesiyle konuşuyordu. Bu her şeyin bir arada tartıldığı tartular güvenilir değildi.

Mutfağı şöyle bir, üstün körü toplamıştı. Bugün doğum günüydü. Duvardaki takvimden o günkü sayfayı kopardı. Arkasındaki yazıyı okudu: “Çok gülenin heybeti azalır, istihza edenin hataları çoğalır, hatası çok olanın aklı azalır, aklı az olanın utancı kalmaz, utancı kalmayanın kalbi ölmüş olur”. Sayfayı alıp mutfak dolabının üst çekmecesindeki dosyaya koyarken içinden tekrar etti. Bildiği bu tür sözlerden dört-beş fasikül oluşurdu herhalde. Konuşmaları sırf bunlarla, her duruma uygununu bulup yetiştirerek idare edebilirdi. Bazen öyle yapmak istiyor, uzun uzadıya, üstelik hiçbir sonuç almadan konuşacağıma aynı ya da benzer sı-

kıntıları çekmiş, canı yanmış, akli başında bir kimsenin zarif feryadı ile başka birinin kaba şikâyetini durdurayım istiyordu. Ama hiç hesapta olmayan tepkilerle karşılaşmaktan korkuyordu. Zaten seneler önce birkaç kez böyle bir söz söylemeye yeltenmişken “Çok bilmiş, az gelişmiş ülkenin çok gelişmiş hanımı, takvim arkası filozofu...” gözüyle ve istihza ile değerlendirildiğini sezmiş, utançla bir daha denememesine içine çekilmişti. Oysa pek ender de olsa kendine biraz şöyle başka türlü bakabildiğinde, bu her türlü korkuyla yaşamaya cesaret edişini cesarettten üstün sayardı. Cesaret sandığı kadar zor muydu? Cesaret hep sürmezdi ya. O, korkak yaşamaya cesaret etmişti, ömür boyu yakasını bırakmayacak bir şeyle yaşamaya. Hırsla gözleri yandı.

Verandayı yıkadı. vazodaki çiçeklerin suyunu değiştirip boylarını kısalttı. Kendini de kısalmış gibi hissetti. Acaba şu dünyada hiç ona özenen var mıydı? “Şu hanımın verandası, vazosu, çiçekleri, makası, radyosu benim olsa daha bir şey istemem, şükreder otururum,” diyen var mıydı? Çevresine bakındı, dinledi; incecik, belli belirsiz bir kuş sesini birkaç koca karganın sesi yırtarak dağıttı. Ne laf anlamaz insandı: Her şey boşuna mıydı, okuyor, kesip saklıyor... sonra kaldığı yerden devam ediyordu. Daha geçen günkü takvimde “Sadede orta kırattaki insan daima keyiftedir” yazmıyor muydu? Okuyunca pek de rahatlamamış mıydı? Hele “Emniyet ve sıhhat iki büyük nimettir. Çok kimseler onun kadrini bilmez, şükürünü yerine getiremez,” diyen hadis de mi yüreğini yumuşatmıyordu? Dini, imamı bu denli zayıf mıydı, kerpiçten miydi, lor peynirinden miydi, bir karga sesi ile dağılıyordu? Ne yüzle dua ediyordu? Yoksa kalbi ölmüş müydü? Bu nankörlüğe devam ederse iki dünyada da zillet yakasını bırakmayacaktı.